

Πρακτική άσκηση φοιτητών χρηματοδοτούμενη από τις επιχειρήσεις: μια εναλλακτική πηγή ενίσχυσης του θεσμού

Η πρακτική άσκηση στη διάρκεια των σπουδών αποτελεί μια πολύ σημαντική διάσταση της εκπαιδευτικής διαδικασίας: Δίνει την ευκαιρία στους φοιτητές να βρεθούν για πρώτη φορά σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον και να εφαρμόσουν στην πράξη όσα μαθαίνουν στη θεωρία, αλλά και να ενισχύουν τις επαγγελματικές και οριζόντιες δεξιότητές τους. Για τις επιχειρήσεις που επενδύουν στο ανθρώπινο κεφάλαιο και στηρίζουν την ανάπτυξή του, οι νέοι με σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες αποτελούν ένα από τα καλύτερα εχέγγυα για την επιχειρηματική τους προοπτική. Ο ΣΕΒ στηρίζει την αναβάθμιση της πρακτικής άσκησης ως μια διαδικασία που ωφελεί όλους τους εμπλεκόμενους. Κοινή πρόκληση είναι η ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση για την αναζήτηση πραγματικών, κοινών, λύσεων στα προβλήματα της πρακτικής άσκησης. Πολιτεία, Πανεπιστήμια και επιχειρήσεις καλούνται να ανταποκριθούν με κομβικό σημείο τη συνεργασία μεταξύ Πανεπιστημίων και επιχειρήσεων.

Πρώτο βήμα ήταν η δημιουργία ενός πλαισίου διαλόγου και συνεργασίας Πανεπιστημίων και επιχειρήσεων για την πρακτική άσκηση ως γέφυρα με την αγορά εργασίας σε πάρα πολλά επαγγέλματα. Παρουσιάστηκε το τοπίο στα ελληνικά Πανεπιστήμια και αναδείχθηκαν οι προκλήσεις για τη βελτίωσή της (βλ. [Special Report του ΣΕΒ](#)). Στην παρούσα έκθεση εξετάζονται εναλλακτικοί τρόποι οργάνωσης και χρηματοδότησής της, αλλά και οι ευκαιρίες που παρουσιάζονται για όλους τους ενδιαφερόμενους (Πανεπιστήμια, φοιτητές και επιχειρήσεις), να συμμετέχουν ουσιαστικά.

Παράλληλα, η χαρτογράφηση του τοπίου της πρακτικής άσκησης στα Πανεπιστήμια έδωσε απαντήσεις και στο κρίσιμο ερώτημα σχετικά με το καθεστώς χρηματοδότησής της και το πώς αυτό επηρεάζει το σχεδιασμό, την οργάνωση και, εν τέλει, την αποτελεσματικότητά της.

Η οργάνωση και χρηματοδότηση της πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση οργανώνεται βάσει σχετικού Κανονισμού που εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση κάθε Τμήματος σε κάθε Πανεπιστήμιο. Βασικό κριτήριο για τη διαμόρφωση του Κανονισμού είναι οι προδιαγραφές που απορρέουν από το διοικητικό και διαχειριστικό πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΕΣΠΑ, το οποίο αποτελεί, στα περισσότερα Πανεπιστήμια, την αποκλειστική πηγή χρηματοδότησης της πρακτικής άσκησης. Ανάλογα με τους διαθέσιμους πόρους, προγραμματίζονται αντίστοιχα ο αριθμός των φοιτητών, η διάρκεια, η αποζημίωση, η διαδικασία, τα έντυπα που χρειάζεται να συμπληρωθούν και όλες οι άλλες διοικητικές λεπτομέρειες.

Ορισμένα Πανεπιστήμια ωστόσο προβλέπουν τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης με παράλληλη, ή και ανεξάρτητη χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ. Στην πράξη, είναι **αυτοχρηματοδοτούμενα προγράμματα** και η χρηματοδότηση προέρχεται από «Φορείς Υποδοχής», δηλαδή επιχειρήσεις, δημόσιους και διεθνείς φορείς, ΜΚΟ, κλπ.

Παρακάτω παρουσιάζονται τρία τέτοια παραδείγματα Πανεπιστημίων με αυτοχρηματοδοτούμενα προγράμματα¹: το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΟΠΑ), το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΟΠΑ)

Καταρχήν, η πρακτική άσκηση υλοποιείται μέσω προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020». Στο Πρόγραμμα συμμετέχουν όλα τα Τμήματα του ΟΠΑ.

Σε περίπτωση που δεν επαρκούν οι πόροι του ΕΣΠΑ, προσφέρεται εναλλακτικά η δυνατότητα πρακτικής άσκησης μέσω του **αυτοχρηματοδοτούμενου Προγράμματος «ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΟΠΑ 2016-2020»**. Την τριετία 2019-2021, στο πλαίσιο του αυτοχρηματοδοτούμενου προγράμματος, τοποθετήθηκαν κατά μέσο όρο 150 φοιτητές και φοιτήτριες σε 50 Φορείς Υποδοχής², κατ' έτος.

Πώς συμμετέχουν οι Φορείς Υποδοχής

Οι Φορείς Υποδοχής μπορούν να ενταχθούν και στο Πρόγραμμα πρακτικής άσκησης εκτός ΕΣΠΑ. Αναλαμβάνουν την υποχρέωση να χρηματοδοτήσουν πλήρως την πρακτική άσκηση του ασκούμενου, καταβάλλοντας στον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου (ΕΛΚΕ ΟΠΑ) 350€ / μήνα πλήρους απασχόλησης του φοιτητή. Στο ποσό που καταβάλλει ο Φορέας Υποδοχής περιλαμβάνεται η αποζημίωση του φοιτητή, η ασφάλισή του έναντι εργατικού ατυχήματος και η κάλυψη μέρους του διοικητικού κόστους του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης ΟΠΑ. Η πληρωμή καταβάλλεται εφάπαξ από το Φορέα, εντός ενός μήνα μετά το τέλος της πρακτικής άσκησης του φοιτητή.

Διάρκεια

Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης, ανάλογα με το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος στο οποίο ανήκει ο φοιτητής, κυμαίνεται μεταξύ 2 και 3 μηνών πλήρους απασχόλησης, και είναι ανεξάρτητη από την πηγή χρηματοδότησης. Στα περισσότερα Τμήματα δίνεται και η δυνατότητα μερικής απασχόλησης, με διπλάσια διάρκεια, 4 έως 6 μήνες. Η πρακτική άσκηση μπορεί να πραγματοποιηθεί σε οποιοδήποτε εξάμηνο.

Διαδικασίες

Κάθε Τμήμα ορίζει το πλαίσιο και τις διαδικασίες της πρακτικής άσκησης είτε είναι χρηματοδοτούμενη από το ΕΣΠΑ είτε είναι αυτοχρηματοδοτούμενη, στο σχετικό Κανονισμό. Σημειώνεται ότι για την τρέχουσα περίοδο, η πρακτική άσκηση θα πραγματοποιηθεί μόνο μέσω αυτοχρηματοδότησης.

Για πρακτική άσκηση που πραγματοποιείται μέσω ΕΣΠΑ, ο Φορέας Υποδοχής πρέπει να εγγραφεί στο Σύστημα Κεντρικής Υποστήριξης της Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών ΑΕΙ «ΑΤΛΑΣ». Αφού ολοκληρωθεί η εισαγωγή θέσεων στο σύστημα «ΑΤΛΑΣ», οι προσφερόμενες θέσεις με αποδέκτη το ΟΠΑ, μέσω διασύνδεσης, καταχωρίζονται στο Πληροφοριακό Σύστημα ΔΑΣΤΑ ΟΠΑ.

Στις αυτοχρηματοδοτούμενες θέσεις πρακτικής άσκησης, ο Φορέας Υποδοχής εισάγει απευθείας τις θέσεις πρακτικής άσκησης στο Πληροφοριακό Σύστημα ΔΑΣΤΑ ΟΠΑ.

¹ Συνήθως, κάθε Πανεπιστήμιο χαρακτηρίζει διαφορετικά το αυτοχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα που εφαρμόζει (π.χ. ιδιωτικό έργο για το ΟΠΑ, Πρακτική Άσκηση με χρηματοδότηση από τους Φορείς Υποδοχής για το ΑΠΘ, Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση για το Πανεπιστήμιο Αιγαίου).

² Βάσει διαθέσιμων στοιχείων από το ΟΠΑ.

Επιλογή φοιτητών

Η διαδικασία επιλογής των φοιτητών γίνεται μέσω της πλατφόρμας ΔΑΣΤΑ, όπως γίνεται η επιλογή και για τους συμμετέχοντες στην πρακτική άσκηση μέσω ΕΣΠΑ. Εκεί αναρτώνται τα βιογραφικά σημειώματα των φοιτητών που ενδιαφέρονται να κάνουν πρακτική άσκηση, εφόσον πληρούν τα κριτήρια που έχει θέσει το Τμήμα στο οποίο ανήκουν. Γενικό όρο αποτελεί ο φοιτητής να βρίσκεται τουλάχιστον στο τρίτο έτος φοίτησης και η επιτυχής εξέτασή του σε ορισμένο αριθμό μαθημάτων. Μετά τη λήξη της υποβολής των αιτήσεων και αφού αυτές ελεγχθούν και εγκριθούν από το Τμήμα, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να δουν τις προσφερόμενες θέσεις και να επιλέξουν όσες τους ενδιαφέρουν. Τότε τα βιογραφικά τους σημειώματα γίνονται ορατά στους Φορείς Υποδοχής και οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν τους Φορείς που τους αποδέχτηκαν. Σημειώνεται ότι η αξιολόγηση από το Φορέα Υποδοχής ολοκληρώνεται μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας ή συνέντευξης.

Σύμβαση

Τόσο για την πρακτική άσκηση που χρηματοδοτείται μέσω ΕΣΠΑ, όσο και για την αυτοχρηματοδοτούμενη, μεταξύ Φορέα Υποδοχής, ΕΛΚΕ και φοιτητή υπογράφεται τριμερές Ιδιωτικό Συμφωνητικό. Επιπλέον, ο Φορέας Υποδοχής παρέχει στο φοιτητή τη Βεβαίωση Φορέα Απασχόλησης, που μαζί με το Ιδιωτικό Συμφωνητικό αποτελούν τα έγγραφα έναρξης της πρακτικής άσκησης.

Πηγή: Πληροφορίες για την πρακτική άσκηση από την [ιστοσελίδα του ΟΠΑ](#)

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ)

Η πρακτική άσκηση υλοποιείται και εδώ, με δύο τρόπους: είτε μέσω Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ είτε με αυτοχρηματοδότηση. Στην πρακτική άσκηση που υλοποιείται μέσω Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ μπορούν να συμμετέχουν προπτυχιακοί φοιτητές των 39 Τμημάτων του Πανεπιστημίου (που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα "Πρακτική Άσκηση ΑΠΘ").

Η πρακτική άσκηση, εκτός ΕΣΠΑ, πραγματοποιείται με τη συνδρομή του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης του Πανεπιστημίου και **με χρηματοδότηση από τους Φορείς Υποδοχής**. Από το 2016, στο πλαίσιο του αυτοχρηματοδοτούμενου προγράμματος, τοποθετήθηκαν κατά μέσο όρο 40 φοιτητές και φοιτήτριες, σε 30 Φορείς Υποδοχής³, κατ' έτος.

Η πρακτική άσκηση μπορεί να αφορά είτε σε **παράταση πρακτικής άσκησης** που υλοποιείται μέσω Προγράμματος του ΕΣΠΑ είτε σε **νέα πρακτική άσκηση**. Σε κάθε περίπτωση, η πρακτική άσκηση εντάσσεται ως μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών κάθε Τμήματος και λαμβάνει τις ίδιες πιστωτικές μονάδες (ECTS) με αυτή που εφαρμόζεται μέσω ΕΣΠΑ.

Πώς συμμετέχουν οι Φορείς Υποδοχής

Το ελάχιστο κόστος της επιχείρησης για την πρακτική άσκηση φοιτητών με πλήρη απασχόληση (30 – 40 ώρες εβδομαδιαίως) είναι 310€ / μήνα, συμπεριλαμβανομένης της αποζημίωσης του φοιτητή, της ασφάλισής του και του ΦΠΑ (24%). Αντίστοιχα, το ελάχιστο κόστος για μερική απασχόληση (15 – 20 ώρες εβδομαδιαίως) είναι 155€ / μήνα. Σημειώνεται ότι κάθε Τμήμα θεσπίζει και το είδος πρακτικής άσκησης (πλήρους ή μερικής απασχόλησης).

Υποχρέωση του Φορέα Υποδοχής είναι να καταβάλλει στο λογαριασμό του ΕΛΚΕ ΑΠΘ το αντίστοιχο ποσό του μήνα πρακτικής άσκησης είτε εφάπαξ είτε τμηματικά στο τέλος κάθε ημερολογιακού μήνα (ανεξάρτητα από το

³ Βάσει διαθέσιμων στοιχείων από το ΑΠΘ. Στα δύο τελευταία ακαδημαϊκά έτη παρατηρείται μείωση των τοποθετήσεων και των Φορέων Υποδοχής, γεγονός που, ενδεχομένως, οφείλεται στις ιδιαίτερες συνθήκες της πανδημίας.

πότε ξεκίνησε την πρακτική άσκηση ο φοιτητής), προκειμένου να δρομολογηθούν οι απαιτούμενες διαδικασίες για την πληρωμή των ασφαλιστικών εισφορών του φοιτητή από το Πανεπιστήμιο.

Διάρκεια

Στην περίπτωση κατά την οποία η πρακτική άσκηση χρηματοδοτείται από Φορείς Υποδοχής και αφορά σε **παράταση πρακτικής άσκησης** που υλοποιείται μέσω Προγράμματος του ΕΣΠΑ, η διάρκειά της δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες, συμπεριλαμβανομένου του διαστήματος της πρακτικής άσκησης που υλοποιείται μέσω ΕΣΠΑ. Όταν πρόκειται για **νέα πρακτική άσκηση**, η ελάχιστη διάρκεια είναι όσο η θεσμοθετημένη διάρκεια πρακτικής άσκησης του Τμήματος και η μέγιστη ανέρχεται σε έξι μήνες. Όσον αφορά τη χρονική περίοδο, η παράταση ακολουθεί την πρακτική άσκηση μέσω ΕΣΠΑ, ενώ η νέα πρακτική άσκηση μπορεί να πραγματοποιηθεί οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια του έτους, εφόσον συμφωνήσουν ο Φορέας Υποδοχής και ο φοιτητής.

Διαδικασίες

Στην περίπτωση κατά την οποία η πρακτική άσκηση με χρηματοδότηση από Φορείς Υποδοχής αφορά σε παράταση πρακτικής άσκησης που υλοποιείται μέσω Προγράμματος του ΕΣΠΑ, ο Φορέας Υποδοχής οφείλει να δηλώσει στο Γραφείο Πρακτικής Άσκησης την πρόθεσή του να παρατείνει το θεσμοθετημένο διάστημα της πρακτικής άσκησης με δική του χρηματοδότηση, τουλάχιστον ένα μήνα πριν τη λήξη της πρακτικής άσκησης μέσω ΕΣΠΑ. Όταν πρόκειται για νέα πρακτική άσκηση, αντίστοιχα, ο Φορέας Υποδοχής δηλώνει στο Γραφείο Πρακτικής Άσκησης την πρόθεσή του να απασχολήσει φοιτητή/φοιτητές με δική του χρηματοδότηση. Ταυτόχρονα, οφείλει να δηλώσει αφενός τις λεπτομέρειες της θέσης που θα διαθέσει αφετέρου τα απαιτούμενα προσόντα του φοιτητή για τη συγκεκριμένη θέση.

Προκειμένου να συμμετέχει ένας Φορέας Υποδοχής στο Πρόγραμμα «Πρακτική Άσκηση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης του ΑΠΘ», δηλαδή της πρακτικής άσκησης που πραγματοποιείται μέσω ΕΣΠΑ, είναι υποχρεωτική η εγγραφή του στο Πληροφοριακό Σύστημα «ΑΤΛΑΣ». Η παράταση της πρακτικής άσκησης ΕΣΠΑ, αλλά και η νέα πρακτική άσκηση με χρηματοδότηση από το Φορέα Υποδοχής καταχωρίζονται σε Πληροφοριακό Σύστημα του Πανεπιστημίου.

Επιλογή φοιτητών

Η επιλογή των φοιτητών γίνεται βάσει συγκεκριμένων προϋποθέσεων που έχει ορίσει κάθε Τμήμα για την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης, δηλαδή να βρίσκονται στο κατάλληλο εξάμηνο και να καλύπτουν τα κατά περίπτωση απαιτούμενα κριτήρια επιλογής. Οι φοιτητές υποβάλλουν τις αιτήσεις τους στο Τμήμα και η επιλογή γίνεται από τριμελή επιτροπή αξιολόγησης του Τμήματος. Τα αποτελέσματα ανακοινώνονται στο Τμήμα και στην ιστοσελίδα του ΔΑΣΤΑ ΑΠΘ. Αφού κριθεί ότι πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις, κάθε φοιτητής επιλέγει το Φορέα Υποδοχής, μετά από συνεννόηση με τον Επιστημονικά Υπεύθυνο της πρακτικής άσκησης στο Τμήμα. Η διαδικασία της επιλογής των φοιτητών είναι κοινή τόσο για την πρακτική άσκηση που πραγματοποιείται μέσω ΕΣΠΑ όσο και για την αυτοχρηματοδοτούμενη.

Σύμβαση

Μεταξύ του Φορέα Υποδοχής, του Τμήματος, του ΕΛΚΕ και του φοιτητή υπογράφεται σύμβαση παροχής υπηρεσιών, στο πλαίσιο της οποίας συμφωνείται μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, η ανάθεση έργου «Πρακτική Άσκηση», όπου ο φοιτητής ως «εργαζόμενος» του ΕΛΚΕ θα απασχοληθεί για την πρακτική του άσκηση στο Φορέα Υποδοχής. Επίσης, με την έναρξη της πρακτικής άσκησης, ο φοιτητής υπογράφει σύμβαση με τον ΕΛΚΕ ΑΠΘ, ο οποίος, όπως προαναφέρεται, αποτελεί και τον εργοδότη του. Ο Φορέας Υποδοχής οφείλει, ωστόσο, να δηλώσει το φοιτητή στο σύστημα ΕΡΓΑΝΗ.

Πηγή: Πληροφορίες για την πρακτική άσκηση από την [ιστοσελίδα του ΑΠΘ](#).

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Πέραν της πρακτικής άσκησης που χρηματοδοτείται μέσω Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου εφαρμόζει τη **Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση**.

Η Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση προσφέρεται από Τμήματα του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στο πλαίσιο προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών σπουδών, ως βασική ή συμπληρωματική δραστηριότητα. Αποτελεί εκπαιδευτική δραστηριότητα που πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου με ευθύνη του εκάστοτε Τμήματος και δεν ταυτίζεται με την Πρακτική Άσκηση που χρηματοδοτείται από το ΕΣΠΑ. Βασική προϋπόθεση για την υλοποίησή της είναι να υπάρχει αντίστοιχος Κανονισμός Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης, εγκεκριμένος από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Διευκρινίζεται, ωστόσο, ότι σε όλα τα προγράμματα σπουδών των Τμημάτων υπάρχει ένα (μόνο) μάθημα Πρακτικής Άσκησης είτε αυτό αφορά το Πρόγραμμα ΕΣΠΑ είτε τη Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση. Το μάθημα της Πρακτικής Άσκησης βαθμολογείται άπαξ, ασχέτως αν ορισμένα Τμήματα, δια του Κανονισμού τους, επιτρέπουν τη διεξαγωγή πρακτικής άσκησης περισσότερες από μία φορές (σε αυτή την περίπτωση η επανάληψη της πρακτικής άσκησης αναγράφεται μόνο στο Παράρτημα Διπλώματος, χωρίς όμως νέα βαθμολόγηση).

Πώς συμμετέχουν οι Φορείς Υποδοχής

Η Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση αποτελεί αυτοχρηματοδοτούμενη δραστηριότητα του Τμήματος και το κόστος της καλύπτεται από το Τμήμα ή και κάθε Φορέα Υποδοχής. Απαραίτητη προϋπόθεση για την πραγματοποίησή της είναι το Τμήμα να έχει διασφαλίσει την κάλυψη των σχετικών ασφαλιστικών εισφορών και, αν υπάρχει η δυνατότητα, των αποζημιώσεων των φοιτητών, από πόρους είτε του ίδιου του Τμήματος είτε των Φορέων Υποδοχής. Η κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών (και των τυχόν αποζημιώσεων) των φοιτητών μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε απευθείας από το Φορέα Υποδοχής είτε από πόρους του Τμήματος. Η δυνατότητα καταβολής αποζημίωσης στους φοιτητές και το ύψος αυτής αποφασίζονται από τον Τμηματικά Υπεύθυνο σε συνεννόηση με τον εκάστοτε Φορέα Υποδοχής. Κατά κανόνα, βάση για το ύψος της αποζημίωσης των φοιτητών είναι η αντίστοιχη οριζόμενη από το ΕΣΠΑ (περί τα 240€). Η Συνέλευση του Τμήματος είναι το όργανο που, μετά από εισήγηση του Τμηματικά Υπεύθυνου, αποφασίζει (εγκρίνει ή απορρίπτει) την προτεινόμενη συνεργασία με κάθε Φορέα Υποδοχής.

Διάρκεια

Η Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση πραγματοποιείται, κατά κύριο λόγο, το εαρινό εξάμηνο και πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου του επόμενου ακαδημαϊκού έτους. Διάρκει από 1 ως 3 μήνες, ενώ μπορεί να επεκταθεί χρονικά, μετά από εισήγηση του Υπεύθυνου Καθηγητή και έγκριση από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Διαδικασίες

Το πλαίσιο λειτουργίας της πρακτικής άσκησης ορίζεται στον Κανονισμό Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης, μετά από εισήγηση του Τμηματικά Υπεύθυνου και εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Ο Κανονισμός καθορίζει τις προϋποθέσεις συμμετοχής των φοιτητών στην πρακτική άσκηση, τα κριτήρια επιλογής τόσο των φοιτητών όσο και των Φορέων Υποδοχής, τη διάρκεια και την περίοδο υλοποίησης, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα καλυφθούν οι ασφαλιστικές εισφορές και η τυχόν αποζημίωση των φοιτητών. Επιπλέον σε αυτό το πλαίσιο, το Πανεπιστήμιο προτρέπει τα Τμήματα να συμπεριλάβουν στον οικείο Κανονισμό την πρόβλεψη για σύναψη πρωτοκόλλων συνεργασίας με επιλεγμένους Φορείς Υποδοχής, στα οποία θα προσδιορίζεται το αντικείμενο της συνεργασίας, η διάρκειά της, οι όροι της σύμβασης πρακτικής άσκησης και οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών.

Επιλογή φοιτητών

Στη Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση μπορούν να συμμετέχουν προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές. Όσον αφορά τον προπτυχιακό κύκλο σπουδών, μπορούν να συμμετέχουν φοιτητές που βρίσκονται τουλάχιστον στο 4ο εξάμηνο (σε ειδικές περιπτώσεις, μετά από έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος, μπορούν να συμμετέχουν και φοιτητές μικρότερων εξαμήνων). Το ειδικότερο πλαίσιο λειτουργίας, όπως και τα κριτήρια επιλογής των φοιτητών, καθορίζονται στον Κανονισμό Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης, που αποφασίζεται στη Συνέλευση κάθε Τμήματος. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι ορισμένα Τμήματα θέτουν ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή των φοιτητών στη Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση, αυτοί να έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς τουλάχιστον το 30% των μαθημάτων που έχουν διδαχθεί. Για την κατάταξή τους και κατ' επέκταση την τοποθέτησή τους σε θέση πρακτικής άσκησης λαμβάνεται υπόψη η για πρώτη φορά συμμετοχή καθενός, το έτος φοίτησης, ο αριθμός των μαθημάτων στα οποία έχουν επιτύχει και, κατά περίπτωση, και ο μέσος όρος βαθμολογίας των μαθημάτων.

Σύμβαση

Υπάρχουν διαθέσιμοι τρεις διαφορετικοί τύποι συμβάσεων για την πραγματοποίηση της Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης, ανάλογα με το ποιος καταβάλλει τις ασφαλιστικές εισφορές και την αποζημίωση του φοιτητή (εφόσον ορίζεται). Ειδικότερα, προβλέπεται: α) ένας τύπος σύμβασης μεταξύ Φορέα Υποδοχής, Τμήματος και φοιτητή για τις περιπτώσεις που ο Φορέας Υποδοχής καταβάλλει τις ασφαλιστικές εισφορές και την αποζημίωση του φοιτητή β) ένας δεύτερος τύπος μεταξύ Φορέα Υποδοχής, ΕΛΚΕ, Επιστημονικά Υπεύθυνου Τμήματος και φοιτητή, για τις περιπτώσεις που οι ασφαλιστικές εισφορές και η αποζημίωση καταβάλλονται μέσω του ΕΛΚΕ από πόρους του Τμήματος, και γ) ένας τρίτος τύπος μεταξύ Φορέα Υποδοχής, Τμήματος και φοιτητή για τις περιπτώσεις εκείνες που προβλέπεται μόνο η καταβολή εισφορών, μέσω του ΕΛΚΕ, από πόρους του Τμήματος.

Πηγή: Πληροφορίες για την πρακτική άσκηση από την [ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Αιγαίου](#).

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται εποπτικά τα βασικά στοιχεία των αυτοχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων που εφαρμόζουν το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Πανεπιστήμιο / Κύκλος Σπουδών	Σχέση με πρακτική άσκηση ΕΣΠΑ	Κόστος για την επιχείρηση	Καταβολή ασφαλιστικών εισφορών & αποζημίωσης	Περίοδος υλοποίησης	Διάρκεια
ΟΠΑ Προπτυχιακές σπουδές	Εναλλακτικά με ΕΣΠΑ	350€/μήνα πλήρους απασχόλησης	Από ΕΛΚΕ	Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους	Σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών (2 - 3 μήνες πλήρους απασχόλησης)
ΑΠΘ Προπτυχιακές σπουδές	Παράταση πρακτικής άσκησης ΕΣΠΑ ή νέα πρακτική άσκηση	Τουλάχιστον 310€/μήνα πλήρους απασχόλησης	Από ΕΛΚΕ	Παράταση πρακτικής άσκησης: μετά τη λήξη της πρακτικής ΕΣΠΑ Νέα πρακτική άσκηση: Οποτεδήποτε, κατόπιν συμφωνίας Φορέα Υποδοχής και φοιτητή	Όση η διάρκεια της θεσμοθετημένης πρακτικής άσκησης και μέχρι 6 μήνες
Πανεπιστήμιο Αιγαίου Προ- και Μεταπτυχιακές σπουδές	Ανεξάρτητα από την πρακτική άσκηση ΕΣΠΑ	Καθορίζεται από το Τμήμα	Κατά περίπτωση, από ΕΛΚΕ ή Φορέα Υποδοχής	Εαρινό εξάμηνο	1 - 3 μήνες, με δυνατότητα επέκτασης

Δ1. Βασικά χαρακτηριστικά των Αυτοχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων των 3 Πανεπιστημίων

Πηγή: Πληροφορίες για την πρακτική άσκηση από τις σχετικές ιστοσελίδες, τους Κανονισμούς Πρακτικής Άσκησης και τους Οδηγούς Σπουδών των εξεταζόμενων Σχολών και Τμημάτων

Επεξεργασία στοιχείων: ΣΕΒ

Συμπεράσματα

Ο ΣΕΒ υλοποιεί την πρωτοβουλία που ανέλαβε για την αναβάθμιση της πρακτικής άσκησης με την επεξεργασία προτάσεων για τη διαμόρφωση σχετικού θεσμικού πλαισίου στα Πανεπιστήμια. Διατυπώνει αναγκαίες βελτιωτικές παρεμβάσεις στο Κεντρικό Σύστημα Υποστήριξης της πρακτικής άσκησης «ΑΤΛΑΣ», και διερευνά κάθε δυνατότητα ώστε οι επιχειρήσεις να συμβάλουν ακόμα περισσότερο στην ενδυνάμωση του θεσμού.

Αντικειμενικά, οι πόροι του ΕΣΠΑ έδωσαν και συνεχίζουν να δίνουν ώθηση στην πρακτική άσκηση των φοιτητών στα ελληνικά Πανεπιστήμια. Συνέβαλαν στην ενσωμάτωσή της στα προγράμματα σπουδών διαφόρων Σχολών και Τμημάτων, αλλά και στην ανάδειξη της σημασίας της στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην ενίσχυση της θέσης της στην προετοιμασία των νέων για την είσοδό τους στην αγορά εργασίας. Από την άλλη όμως, οι διαθέσιμοι πόροι, οι περιορισμοί και υποχρεώσεις που επιβάλλει το διοικητικό και διαχειριστικό πλαίσιο του ΕΣΠΑ, αλλά και οι διαφορετικοί κανονισμοί και συστήματα που εφαρμόζονται σε κάθε Πανεπιστήμιο δυσκολεύουν τις επιχειρήσεις στην προσπάθειά τους να ανταποκριθούν στις εκάστοτε απαιτήσεις. Εύκολα, όλη αυτή η κατάσταση μετατρέπεται σε επιφυλακτικότητα ή και απροθυμία των επιχειρήσεων να συμμετέχουν. Είναι πολύ σημαντικό, να βρούμε ευέλικτες, νέες λύσεις για να πετύχουμε αμοιβαία επωφεληή αποτελέσματα.

Ανεξάρτητα από τις ιδιαιτερότητες και από τη διαδικασία που ακολουθείται σε καθεμία από τις τρεις περιπτώσεις που αναλύθηκαν, γίνεται αντιληπτό ότι η σχέση διαθέσιμων πόρων από το ΕΣΠΑ, αριθμού θέσεων/διάρκειας πρακτικής άσκησης και προδιαγραφών υλοποίησής της δεν χρειάζεται και δεν πρέπει να είναι μονοσήμαντη.

Το «άνοιγμα» της πρακτικής άσκησης σε πιο ευέλικτες διαδρομές, όπως αυτές που παρουσιάστηκαν, επιβεβαιώνει τον κρίσιμο ρόλο της στην εκπαίδευση και δείχνει την αλλαγή κουλτούρας στη σχέση ακαδημαϊκής και επιχειρηματικής κοινότητας. Ταυτόχρονα, υποδηλώνει την κοινή αντίληψη της ανάγκης για μεταξύ τους ενισχυμένη σύνδεση, συνεργασία και εμπιστοσύνη, με στόχο την πληρέστερη προετοιμασία των νέων, που ως αυριανοί επαγγελματίες θα υποστηρίξουν το μετασχηματισμό του παραγωγικού μας υποδείγματος για μια συμπεριληπτική, μακροχρόνια βιώσιμη ανάπτυξη της Χώρας μας.

Τα τρία αναφερόμενα παραδείγματα δείχνουν ότι λύσεις υπάρχουν, αρκεί να υπάρχει βούληση, διάθεση για συνεργασία και συναντίληψη επί του επιδιωκόμενου στόχου.

Ο ΣΕΒ θα προωθήσει και θα υποστηρίξει την επέκταση των αυτοχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων σε ακόμα περισσότερα Πανεπιστήμια και καλεί τις επιχειρήσεις να στηρίξουν ενεργά την πρακτική άσκηση και τα αυτοχρηματοδοτούμενα προγράμματα στα διάφορα Πανεπιστήμια. Παράλληλα, καλεί την Πολιτεία και τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα να αναλάβουν δράση στο πεδίο και είναι πρόθυμος να συνεργαστεί δημιουργικά και εποικοδομητικά με κάθε ενδιαφερόμενο για την ενίσχυση της πρακτικής άσκησης.

Το παρόν συντάχθηκε από τον Τομέα Απασχόλησης και Αγοράς Εργασίας του ΣΕΒ

Διευθυντής: Χρήστος Α. Ιωάννου

Policy Expert: Τέσσα Μίχου

Policy Analyst: Ελευθερία Ρώμα

Για περισσότερες πληροφορίες: E: socialaff@sev.org.gr | T: +30 211 5006 148

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ
€331 δισ.
64% συνόλου

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
€58 δισ.
46% συνόλου

ΠΩΛΗΣΕΙΣ
€71 δισ.
40% συνόλου

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ
€4,6 δισ.
41% συνόλου

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ
221.000
12% συνόλου

ΜΙΣΘΟΙ
€5,5 δισ.
20% συνόλου

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ
ΕΙΣΦΟΡΕΣ
€2,3 δισ.
24% συνόλου

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ
€1,2 δισ.
27% συνόλου

Τα ποσοστά αναφέρονται στο σύνολο: α) 33 χιλ. οικονομικών καταστάσεων χρήσης 2019 (ενεργητικό, ίδια κεφάλαια, πωλήσεις και κέρδη), β) των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα (εργαζόμενοι), γ) των τακτικών αποδοχών και ασφαλιστικών εισφορών των ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ (μισθοί και ασφαλιστικές εισφορές) και δ) των εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων (φόροι).

Πηγή: Εκτιμήσεις ΣΕΒ με βάση στοιχεία 2019 από ICAP, Υπουργείο Οικονομικών, ΕΦΚΑ, ΕΛΣΤΑΤ

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων
και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
Τ: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation
of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
M: +32 (0) 494 46 95 24
E: sevbrussels@proximus.be

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

